

ترکیب در معماری

جستاری در منطق‌های بنیادین شکل معماری

دونالد لیوینگستن هنلین

بهمن میرهاشمی

www.ketab.ir



www.ketab.ir

سرشناسه: هنلن، دونالد لیوینگستون

Hanlon, Donald Livingston

عنوان و نام پدیدآور: ترکیب در معماری: جستاری در منطق‌های بنیادین شکل معماری / دونالد لیوینگستون هنلن؛

ترجمه بهمن میرهاشمی؛ ویراستار احمد ورپشتی.

مشخصات نشر: تهران: کتاب وارث؛ کتابسرای میردشتی، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۳۳۶ ص.؛ مصور.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۵۴-۷۹-۹

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Compositions in architecture, 2009.

یادداشت: نمایه.

عنوان دیگر: جستاری در منطق‌های بنیادین شکل معماری.

عنوان دیگر: ترکیب در معماری.

موضوع: معماری - طراحی (Architectural design)

معماری - ترکیب، تناسب و غیره (Architecture - Composition, proportion, etc)

شناسه افزوده: میرهاشمی، بهمن، ۱۳۶۵-، مترجم

ردمبندی کنگره: NA۲۷۵۰

ردمبندی دیویی: ۷۲۰

شماره کتابشناسی ملی: ۹۱۱۶۸۶

www.ketab.ir



ترکیب در معماری

جستاری در منطق‌های بنیادین شکل معماری

اثر: دونالد لیوینگستن هنلن

ترجمه: بهمن میرهاشمی

ویراستار: احمد ورپشتی

صفحه‌آرا: چاپ اول

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۴۰۲

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۵۴-۷۹-۹

پیتزایوک، معرفی و ارائه

کتاب‌های تخصصی دیزاین

pizzabook.ir



9786006654799

ناشر همکار و مرکز توزیع

کتابسرای میردشتی

تلفن: ۰۲-۶۶۴۹۰۶۶۰ (۰۲۱)

نمبر: ۶۶۴۹۱۹۶۸ (۰۲۱)



کتابسرای میردشتی
KETABSHAYEH MIRDASHATI

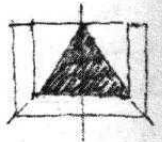
سخن مترجم نه

دیباچه یازده

پیش‌گفتار ۱

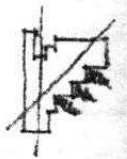
بخش یک

۳ پنج شاخصه‌ی لیکلی هر ترکیب



بخش دو

۲۱ یادداشتهای درباره‌ی پلان



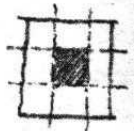
بخش سه

۲۹ گونه‌ها



بخش چهار

۵۳ مربع



بخش پنج

۷۹ لایه‌بندی



بخش شش

۱۱۰ شکل‌های خطی



بخش هفت

هسته و پیوسته ۱۴۱



بخش هشت

چارچوب و پیوسته‌ها ۱۵۷



بخش نه

ترکیب‌های خوشه‌ای ۱۷۸



بخش ده

فضاهای کاسته و جدار ژرف ۲۴۲



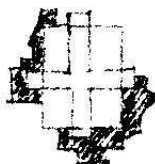
بخش یازده

پیوسته‌ی مفصل‌بندی شده ۲۵۸



بخش دوازده

دگردیسی ۲۸۰



بخش سیزده

کژریختی ۲۹۱



فرجام سخن ۳۱۸

واژه‌یاب ۳۱۹

سخن مترجم

تلاش شده هیچ واژه‌ای از متن انگلیسی نباشد. بنابراین نام‌های خاص، از جمله نام اشخاص، شهرها، بناهای معروف یا ناشناخته، که تعداد بسیاری‌شان را از فرهنگ‌ها و زبان‌های گوناگون در کتاب خواهید خواند، به زبان فارسی برگشته‌اند و تلاش بر این بوده که نزدیک‌ترین تلفظ به واژه اصلی در زبان مبدا به املاهای فارسی درآید. بیشتر این نام‌ها از فرهنگ تلفظ نام‌های خاص، اثر فریبرز مجیدی، فرهنگ معاصر ۱۳۸۱، برگرفته شده است؛ با این حال بسیاری از نام‌های آسیای شرقی یا نام‌های برآمده از فرهنگ‌های بومی اقیانوسیه و امریکای لاتین با پیگیری از منابع مختلف (بیشتر اینترنت) به املاهای فارسی درآمده و اگر خواننده‌ی آشنا با این فرهنگ‌ها اشکالی در انتخاب املاهای فارسی‌شان دید، لطف می‌کند اگر ما (مترجم یا ناشر) را متوجه اشتباه‌مان کند. واژه اصلی به زبان انگلیسی، در انتهای کتاب موجود است و به جای ترتیب پیشرفت متن، از ترتیب الفبای فارسی را پیروی می‌کند.

غیر از نام‌های خاص، نام‌های خاص زمینه معماری و شهر و نیز اصطلاحاتی که باید معادل‌سازی می‌شدند نیز به فارسی املا شده یا برگردانده شده‌اند. در این مورد ارجاع اصلی و مدام، به کتاب هنر در گذر زمان هین گاردنر، ترجمه محمدتقی فرامرزی بزرگوار، از موسسه انتشارات آگاه ۱۳۷۸ بوده است. در مواردی که میان این کتاب و دیگر منابع اختلاف (نه تضاد) بود، انتخاب آقای فرامرزی را برتر دانستیم. به‌عنوان مثال شهر میلتوس را در منابع دیگر ملط (شاید عربی شعیبی نام اصلی) نیز نامیده‌اند؛ اما در این متن به پیروی از هنر در گذر زمان همان نام میلتوس که به ریشه لاتین نزدیک است انتخاب شد. در مورد اصطلاحات خاص معماری و شهری انتخاب‌ها دشوار بود. مثلاً برای معادل‌سازی سیلار واژه مقصوره مناسب می‌نمود اما منابع متفاوت (مثلاً کتاب آشنایی با معماری جهان اثر دکتر محمدابراهیم زارعی) بخش‌های متفاوتی از معابد یونان باستان را مقصوره نامیده‌اند که در مواردی هم خوانی ندارد؛ در این موارد ارجاع اصلی باز هم به هنر در گذر زمان بوده و املاهای فارسی تلفظ اصلی (انگلیسی یا لاتین) نیز در انتهای کتاب آورده شده است. اما در مواردی انتخاب معادل فارسی چالشی مهم بود، چرا که واژگان مد نظر اهمیت محوری در فهم متن داشتند. به‌عنوان مثال جایی در متن صحبت از انواع متفاوت بناهای حیاط‌میان‌ی است (در سنت معماری یونان). سه نوع کورتیل، کلویستر و آتریوم از نظر من بهتر است که معادل‌سازی نشوند و با همین املاهای فارسی در متن بیایند؛ اما با کمک از هنر در گذر زمان معادل‌های حیاط با جدار طاق‌نما، حیاط دورستونی و حیاط میانی را برای آن‌ها برگزیدم (یکی ارجاع مستقیم و دوتای دیگر غیرمستقیم). از استفاده از واژه حیاط‌مرکزی هم پرهیز کردم مگر جایی که موضوع خانه‌های ایرانی یا دست کم خاورمیانه‌ای باشد، حتی خانه‌های مصری را نیز حیاط مرکزی نامیدم. چون تا جایی که می‌دانم خانه حیاط‌مرکزی، فراگیری مد نظر واژه اصلی در متن را نداشت و تنها خانه‌های ایرانی را در بر می‌گرفت و نمی‌شد انواع دورستونی و حیاط با جدار طاق‌نما را برای آن برشمرد. از همه مهم‌تر این که نویسنده در جایی از متن وقتی همین نوع خانه را در ایران بررسی می‌کند، واژه حیاط را از زبان ما برگرفته و به املاهای انگلیسی درمی‌آورد.

منابع دیگر در انتخاب معادل‌ها واژه‌نامه راه و ساختمان و معماری، اثر حبیب معروف، انتشارات آزاده ۱۳۷۵، دیکشنری آکسفورد و اینترنت بوده‌اند.

مهم‌ترین و آخرین نکته درباره ترجمه، اصطلاحات محوری متن و معادل‌هایی‌ست که برای آن‌ها برگزیدم. اول از همه واژه شکل: این کتاب درباره ترکیب در معماری و درباره شکل معماری است. شکل را معادل واژه فرم برگزفتم و زایشی که شکل در فارسی دارد مهم‌ترین دلیل این انتخاب بود. واژه دیگر دگرواره‌ها هستند. در اولین ترجمه واریاسیون را به همین شکل از واژه انگلیسی (با تلفظ نیمه فرانسوی آن) برگزفتم، اما در ویرایش‌های بعدی انتخاب دگرواره در هنر در گذر زمان نظر مرا به خود جلب کرد و

در تمام متن ملکه ذهنم بود. در چند جا البته معادل واریاسیون هم آورده‌ام تا خواننده ناآشنا با واژه دگرواره به آن عادت کند. گونه را به‌جای تیپ آوردم؛ البته گمان نمی‌برم کسی هم باشد که هنوز از همان تیپ استفاده کند. یک انتخاب مهم که فکر می‌کنم بسیاری ترجمه‌های معماری از آن غافلند انتخاب خلوت برای معادل‌سازی پرایوسی است. محرمیت به هیچ‌وجه معادل پرایوسی نیست. به همین ترتیب اشراف داشتن یک بنا به بنا یا منظری دیگر را عبارت درستی برای بیان معنای متن ندانستم و با الهام از معنای دقیق عبارت انگلیسی، از فراز نگریستن را انتخاب کردم. مثلاً: این بنا رودخانه را از فراز می‌نگرد.

وجود و پایایی انتشارات کتاب وارث و تبحر فنی‌شان در کار کتاب را قدر می‌دانم و به‌ویژه از احمد ورپشتی عزیز و پویا که نشر این کتاب پیش‌نهاد ایشان است، سپاس‌گزارم. هر اعتباری که این ترجمه به لحاظ علمی داشته باشد، من آن را از به بار نشستن آموزه‌های دکتر نادیه ایمانی دانسته و بسیار از ایشان سپاس‌گزارم. شادی پایان این کار در آخرین روزهای اسفند را به نگار، مینو و رضای عزیز تقدیم می‌کنم.

www.ketab.ir